

DICCIONARI ODONTOLÒGIC

AFTA: petita úlcera dolorosa que sorgeix en la mucosa bucal.

ABSCÉS: formació de pus, produïda, en general, per una infecció bacteriana. Pot ocasionar febre, enrogiment i dolor de la zona afectada.

ABRASIU: producte que té la capacitat de provocar desgast.

AMALGAMA: s'usa aquest terme per designar a la "amalgama de plata". És un aliatge utilitzat en odontologia per empastar les cavitats fetes per la càries i així restablir la funció masticatòria mitjançant la reposició amb aquest material dels teixits perduts.

APICECTOMIA: és un procediment quirúrgic pel qual s'elimina la porció final del conducte de l'arrel d'una dent.

ARCADA: és aquell espai on s'allotgen les dents. Es denomina arcada superior, quan ens referim al maxil·lar superior, i arcada inferior, a la mandíbula.

BRACKETS: són petites peces que s'adhereixen a les dents i serveixen com a suport dels arcs de filferro. Permeten a aquests exercir la força que produirà les mobilitzacions de les dents desitjades en l'Ortodòncia.

BRUXISME: és l'hàbit involuntari de grinyolar o apretar les dents mentre dormim. Produeix la destrucció de l'esmalt i la dentina. Afecta aproximadament a un 20% de la població. En general, el pacient no és conscient del problema, i serà el seu dentista qui observi aquesta conducta.

CÀLCUL DENTAL: és el dipòsit mineral que es forma sobre l'esmalt quan es calcifica la placa dental. Es compon d'una estructura dura i groguenca, que s'adhereix a les dents i només pot ser eliminada mecànicament mitjançant una higiene dental.

CANDIDIASI ORAL: és una infecció de la boca produïda per uns fongs, generalment la "Càndida Albicans". En els diabètics, aquesta infecció podria ser causada per altes concentracions de glucosa en els líquids bucals, la qual cosa contribueix al desenvolupament d'aquests fongs, responsables de la infecció. Són signes d'aquesta malaltia plaques de color blanc en la mucosa de la boca.

CARCINOMA: és una forma de càncer amb origen en cèl·lules d'estirp epitelial o glandular.

CÀRIES: és una malaltia que destrueix el teixit dental causada pels àcids alliberats pels bacteris dipositats en la superfície de les dents. Si no és tractada, produeix destrucció dels teixits durs de la dent, inflamació i posterior necrosis de la polpa dental.

CARILLES: són uns laminats de ceràmica o composite de grossor variable, que

tenen la forma de les peces dentàries on aniran adherides.

CARIOGÈNIC: que augmenta la possibilitat de patir càries.

CIRURGIA BUCAL: és l'especialitat de l'Odontologia encarregada de diagnòstic, prevenció i tractament de les patologies bucal.

CLORHEXIDINA: és un agent antimicrobià tòpic que s'utilitza per a plopeigs bucal en la profilaxi i el tractament de les infeccions de boca, de la gingivitis i de la malaltia periodontal.

COLUTORI: és un líquid que s'utilitza per esbandir-se la boca.

COMPOSITE: són materials de resines compostes utilitzades en Odontologia per empastar dents. Les resines compostes estan formades per un component orgànic anomenat matriu. Són polímers. Té un component inorgànic el farciment del qual és format per minerals.

CORONA o FUNDA: restauració que cobreix la totalitat de la corona clínica d'una dent prèviament preparada (desgastada) perquè conservi o millori la seva anatomia.

DESORDRE TEMPOROMAXILAR: l'alteració de l'articulació temporomandibular (ATM), es produeix quan la frontissa que connecta el maxil·lar superior i la mandíbula no treballa correctament. És una de les articulacions més complexes del cos, responsable de moure la mandíbula inferior cap a davant, enrere i de costat a costat. Tots els problemes que impedeixen el treball normal d'aquest sistema complex de músculs, lligaments, discos i ossos, s'agrupen sota la denominació d'alteració de l'ATM. Amb freqüència, l'alteració de l'ATM se sent com si la mandíbula saltés o espetegué per uns segons fent un click.

ENDODÒNCIA: és un tractament per extreure la polpa (nervi) de la dent i així evitar la seva extracció. S'aplica en dents fracturades, amb càries profundes i lesionades en el seu teixit polpar (nervi) de forma irreversible. Es perfora la dent afectada i es retira la polpa. Després es neteja, s'engrandeix i modela l'interior de l'arrel dental per després emplenar-la. Es restaura la dent amb una reconstrucció d'empastament i també s'ha de col·locar una corona o funda.

MALALTIA PERIODONTAL: també denominada periodontitis o piorrea. És una malaltia crònica i irreversible, que comença amb una gingivitis per després prosseguir amb una retracció gingival i pèrdua d'os. Si no és tractada, pot deixar sense suport ossi a la dent i provocar la pèrdua d'aquest.

EXODÒNCIA: extracció d'una dent.

FÈRULA: placa interoclusal o placa de descarg que constitueix el tractament bàsic reversible de les desarmonies oclusals i de les disfuncions craneomandibulars. Produeix relaxació muscular i reposicionament de l'articulació.

FISSURES OCLUSALS: són les esquerdes que conformen l'anatomia i el relleu de les dents.

FLUORACIÓ: és l'administració de fluor

GINGIVAL: relatiu a les genives.

GINGIVITIS: inflamació de les genives, causada per les toxines de la placa bacteriana. Existeixen diferents graus de gingivitis. En general, es manifesta per l'aparició de genives vermelles, inflamades, hipersensibles i sagnants. En els casos més greus, la dolència pot arribar a la periodontitis o piorrea, amb pèrdua progressiva de l'os de la geniva i de l'ancoratge de la dent.

HALITOSIS: és la presència de mal alè, que en la majoria dels casos es deu a una mala higiene bucal.

HERPES ORAL: generalment es manifesta amb l'aparició d'unes petites butllofes en els llavis o dins de la boca. És suficient que hi hagi contacte directe per un període de temps breu perquè el virus es transmeti. L'herpes oral en les persones adultes és generalment només una reactivació d'una infecció de la infantesa. Són molestes, però inofensives en nens i adults, però poden ser perilloses per a un nounat.

IMPLANT DENTAL: són uns elements metàl·lics, que se situen quirúrgicament en els maxil·lars, per sota de les genives. Són substituïts artificials de les arrels de les dents naturals i tenen forma de petits cargols.

INTERPROXIMAL: és l'espai que hi ha entre dues dents.

LEUCOPLASIA: és una lesió de la mucosa de la boca causada per irritació. Les lesions poden aparèixer en la llengua o la part interna de les galtes.

LINGUAL: és aquella cara de la dent que mira cap a la llengua.

MALOCCLUSIÓ: és una posició dental que implica una mal alineament de les dents.

MAXIL·LAR: és un os de la cara.

OBTURACIÓ (EMPAST): consisteix a emplenar la cavitat que queda després de netejar una càries amb un material. Es rehabilita l'anatomia dental per aconseguir una bona funció, masticació i oclusió de les dents i un bon segellat, que impedeixi que torni a produir-se la càries.

OCLUSIÓ: es coneix com la mossegada o les relacions de contacte de les dents de l'arcada superior amb l'arcada inferior.

ORTODÒNCIA: és l'especialitat de l'Odontologia que es dedica al diagnòstic, prevenció i el tractament de les anomalies de les dents i la cara. La finalitat és buscar l'equilibri facial a través del correcte alineament dental, posicionament dels ossos maxil·lars i l'harmonia muscular.

ORTOPANTOMOGRÀFIA: radiografia panoràmica que mostra la totalitat de les estructures bucals. Aquesta tècnica permet l'estudi simultani i comparatiu d'ambdues articulacions, les branques ascendents i la totalitat de les arcades dentàries.

OSSI-INTEGRACIÓ: és la unió directa i funcional que es forma entre l'os del maxil·lar i la superfície dels implants dentals.

PLACA BACTERIANA: pel·lícula de gèrmens nocius que es troben en la boca i que es fixa a les dents.

PONT: és una pròtesi que reemplaça un o més dents que falten. Es fixen permanentment amb un adhesiu dental.

POLPA DENTAL: és el nervi de la dent el qual s'allotja al seu interior.

PULPITIS: inflamació dolorosa de la polpa dental.

RESECCIÓ: eliminació d'un teixit.

SECTOR ANTERIOR: és el grup de dents que comprèn les incissives i les canines.

SECTOR POSTERIOR: és el grup de dents que comprèn les dents premolars i les molars.

SELLADORS DE FISSURES: pasta que s'aplica sobre els solcs i fissures de les dents, minimitza l'acúmulo de placa i disminueix la probabilitat de patir càries.

SENSIBILITAT DENTAL: hipersensibilitat dentinària. Es manifesta com una molèstia produïda pels canvis de temperatura, la ingesta de fruites cítriques o sucre i el contacte amb el raspall de dents.

SEQUEDAT BUCAL O XEROSTOMIA: procedeix del grec xerós (sec) + stóma (boca). És el símptoma que defineix la sensació de sequedat de la boca per deficiència persistent en el volum de saliva necessari per mantenir la boca humida. A més pot causar nombroses molèsties, com aftes, mal alè, cremor en la llengua i dificultat a l'hora d'empassar. Afavoreix l'aparició d'infeccions bucals i càries. Xuclar caramels sense sucre o ingerir més líquids ajuden a combatre-la en casos més seriosos. El dentista et recomanarà un altre tractament com la saliva artificial.

ULTRASONS: són vibracions que faciliten el despreniment del càlcul dental i són utilitzats pel dentista en la higiene dental.